

Saksbehandler:
Carine Gronholz
carine.gronholz@udir.no

Dato:
17.06.2024

Referanse:
2024/6072

Referat for møte i faglig råd for teknologi- og industrifag

Dato: 30.05.2024
Sted: Fellesforbundet
Tid: 09:00-15:00

Til stede

Kristian Ilnér
Cathrine Ulvøy
Kim Tomas Klevengen
Håvard Bovim Galtestad
Tone Kjersti Belsby
Tove Lange
Benedikte Abrahamsen
Jone Klingsheim
Ellen Møller
Erik Lysenstøen

Representere

Fellesforbundet
Fellesforbundet
Industri Energi
Yrkestrafikkforbundet
Norsk Industri
NHO Mat og Drikke
Offshore Norge
Norges Lastebileier-Forbund
Skolenes Landsforbund
Utdanningsforbundet

Fra Utdanningsdirektoratet

Carine Gronholz
Silje Bergill Hansen
Heidi Paulsen
Unni Teien

Forfall:

Gunnar Amland (Norsk Sjømannsforbund)
Bendik Flomstad (Fagforbundet)
Hans Petter Bøe Rebo (Norsk Industri)
Vidar Strande (Norges Bilbransjeforbund)
Evelyn Blom-Dahl (NHO Sjøfart)
Liv Bertelsen (Utdanningsforbundet)
Sissel Brusegård (KS)
Kristina Rabe (KS)
Emma-Katrin Vanderloock Kleven (EO)
Carl Fredrik Nordstrand (Forsvaret,
observatør)

Forkortelser:

Beslutningssak: (B) | Drøftingssak: (D) | Orienteringssak: (O)

31-2024**Godkjenning av innkalling og dagsorden (B)**Vedtak:

Innkalling og dagsorden ble godkjent.

32-2024**Utvikling av Europass fagbeskrivelser (B)**

Europass er forankret i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsvedtak nr. 2241/2004/EF av 15. desember 2004 om en enhetlig fellesskapsramme for å skape klarhet i kvalifikasjoner og kompetanse innenfor fag- og yrkesopplæring. Utviklingen av Europass fagbeskrivelser er et nasjonalt ansvar og det er utviklet en europeisk veileder som beskriver felles form og innhold av beskrivelsene som landene skal følge.

Lengden på beskrivelsen skal være fra 750 til 1500 tegn. Formatet på beskrivelsen skal være en kort forklarende tekst og maks 12 kulepunkter som fanger essensen av kompetansen.

Udir ber faglig råd om:

1. Velge 3 til 5 fag for utvikling av Europass fagbeskrivelse
2. Foreslå fagpersoner som kan bistå i arbeidet
Arbeidet skal gjennomføres på teams og anslås å ta 5 – 10 timer.

Udir tar sikte på å ferdigstille Europass fagbeskrivelse for de utvalgte fagene desember 2024, og vil underveis vurdere utvidelse til flere fag.

Vedtak:

FRTEK foreslår følgende fire lærefag, hvorav de tre første også er fag i godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og yrkesopplæring:

- bilfaget, lette kjøretøy
- industrimekanikerfaget
- platearbeiderfaget
- yrkessjåførfaget

Vedr. forslag til fagpersoner, foreslår FRTEK at Udir kontakter de samme fagpersonene som rådet har foreslått som sakkyndige til ordningen om godkjenning av utenlandsk utdanning i de tre førstnevnte fagene. FRTEK foreslår videre at representanter i rådet kan gjøre et forarbeid med å velge ut maks 12 kompetansemål, som deretter kan kvalitetssikres av fagpersoner. For yrkessjåførfaget forslås to fagpersoner i rådet; Erik Lysenstøen (Utdanningsforbundet) og Jone Klingsheim (Norges Lastebileier-Forbund).

33-2024**Endringsforslag: Kryssløp vg1 SSR til vg2 transport og logistikk (D)**

Unni Teien (Udir) innledet med en presentasjon om forslaget og hva Udires utredning viser så langt.

Bakgrunn: Udir mottok 22.12.2023 forslag fra Samarbeidsforum for Opplæringsvirksomheter innen Transport- og Logistikkfag i Norge (SOTIN) og TL Norge om kryssløp fra vg1 salg, service og reiseliv til vg2 transport og logistikk som bygger på vg1 teknologi- og industrifag. Forslagstiller har fremmet samme forslag en gang tidligere og fremmer forslaget igjen da de mener de har nye momenter til saken.

Hovedbegrunnelsen fra forslagstiller er:

- behov for alternativ kompetanse for elever som vil satse på persontransport og logistikk
 - administrativ kompetanse, turisme, salg, kommunikasjon og kundebehandling
- endret søkemønster
 - søkertallet til vg2 transport og logistikk er redusert etter flytting fra vg1 salg, service og reiseliv til vg1 teknologi- og industrifag i 2021
 - færre søkere til læreplass i yrkessjåførfaget og logistikkfaget

- færre jenter søker seg til vg2 transport og logistikk etter at tilbudet ble flyttet til utdanningsprogrammet for teknologi- og industrifag
- Færre jenter søker læreplass i yrkessjåførfaget og logistikkfaget.

Viktigste punkter fra Udir utredning frem til nå:

- Tallene/statistikken er ikke i samsvar med det beskrevne utfordringsbildet, bortsett fra at det stemmer at søkningen har gått ned
- Søkning har gått ned i både logistikkfaget og yrkessjåførfaget siden flytting
- Kjønnbalansen er relativt stabil
- Yrkessjåførfaget: Bekymringsfullt at det er ca. 30 % av søkerne som ikke får læreplass – ergo rekrutteringsgrunnlaget er til stede
- Logistikkfaget: Bekymringsfullt at det er ca. 40 % av søkerne som ikke får læreplass – ergo rekrutteringsgrunnlaget er til stede

Udir ber rådene (FRSSR og FRTEK) diskutere og kommentere

- a) utfordringsbildet slik det er beskrevet i kapittel 1 av utredningen
- b) statistikken som viser:
 - nedgang i antall søkere til vg2 transport og logistikk
 - noe nedgang i søkere til læreplass i yrkessjåførfaget
 - at kjønnbalansen er stabil uavhengig av hvilket utdanningsprogram det rekrutteres fra
 - andel jenter som har søkt har økt etter flytting fra salg, service og reiseliv til teknologi- og industrifag
 - 72,7% av søkerne fikk læreplass i yrkessjåførfaget i 2023 på tross av nedgang i antall søkere til vg2 transport og logistikk
 - 61,8% av søkerne fikk læreplass i logistikkfaget i 2023
- c) innholdet i kapittel 3 med særlig vekt på
 - elevenes forutsetning til å følge opplæringen
 - rekrutteringsgrunnlag og behov for administrativ kompetanse

Påfølgende spørsmål og diskusjon i stikkordsform:

Statistikk

→Innspill fra FRTEK

- Bransjen etterspør flere elever (ikke opplevelse av at rekrutteringsgrunnlaget er tilstede i bransjen)
- Rekrutteringsgrunnlaget kan ikke vurderes ut fra andel som får læreplass/statistikk alene, men må ses i sammenheng med blant annet kompetansenivået på søkerne.
 - Erfaringer fra flere skoler, er at (en stor?) andel elever som ikke er gode nok innen de mer klassiske fagretningene innen TEK (mekanikk, industri, maskiner), «ender opp» på transport og logistikk. Dette er ofte svake elever, som da kanskje ikke får læreplass pga. for svake ferdigheter.
- Utfordringsbildet dreier seg spesielt om søkningen og rekrutteringsgrunnlaget til buss-transport-delen av yrkessjåførfaget
 - Buss-delen av yrkessjåførfaget har nærmere slektskap med SSR. Dersom bransjen også kan rekruttere lærlinger som har vg1 SSR i bunn, sjanse for å få flere kvalifiserte søkere

Faglig slektskap

Udir:

- Er det kryssløp som løser utfordringen?
 - Kan f.eks. buss-delen av yrkessjåførfaget flyttes til SSR?

→Innspill fra FRTEK

- Splitting av yrkessjåførfaget er utredet/diskutert (?) tidligere, og rådet (andre?) anbefaler ikke dette
- Samme grunnkompetanse, skal kjøre fra A til B
- Viktig å ikke ha for smale fagbrev, sikre mobilitet i arbeidsmarkedet

- Men på tross av samme grunnkompetanse:
 - Relevant at hen som skal kjøre sugebil har noen mekaniske ferdigheter og teknisk forståelse i bunn
 - Relevant at hen som skal kjøre buss har service-fag og administrativ kompetanse i bunn
- Ergo, man må se på helheten i transport-bransjen, og de trenger ulik kompetanse

Udir:

- Kan det bli en utfordring for elever fra SSR å følge undervisningen på vg2 transport og logistikk?

→Innspill fra FRTEK

- I og med at transport og logistikk sprang ut fra SSR (SSS) tidligere, er det faglig forsvarlig å ha et kryssløp herfra
 - Læreplanen vg1 SSR har ikke blitt endret så mye gjennom fagfornyelsen at forutsetningen for å gå transport ikke er til stede lenger
- Transport og logistikk ligger litt på fløyen av både TEK og SSR, ikke i kjernene av disse vg1-programmene, viktig å erkjenne dette (at vg2-løpet i stor grad står på egne ben)
 - (Noen har tidligere ment at transport og logistikk burde hatt sitt eget vg1, men dette var det ulike oppfatninger av i rådet)
- Erfaring fra skoler viser også dette: Lærere på vg2 transport- og logistikk kan i praksis ikke brukes til å undervise på vg1 TEK
- Yrkesrettingen i fellesfagene er minimal, handler om å sette regnestykket inn i en relevant kontekst, men de lærer jo samme formel
- Selve yrkesrettingen kommer ikke før man er ute i bedrift

Faglige komponenter som er relevante for spesielt bussjåfører

→Innspill fra FRTEK:

- IT, data
- Økonomi
- Service
- Reiseliv

Kryssløp-innspill

→Innspill fra FRTEK:

- Dersom det finnes kryssløp: ikke ensbetydende med at det strømmer over en haug av elever fra SSR
 - Gir elever en fleksibilitet
 - Gir arbeidsgiver mulighet til å dekke bredden i bransjen (behov for ulik grunnkompetanse og ulike type personer)
- Bedriften sørger for å gi kandidaten den opplæringen hen trenger (evt. en slags opphenting ved behov)
- Kan virke som at det er en generell motvilje mot å opprette kryssløp fra direktoratets side?
 - Det var kryssløp andre veien (TEK til SSS), men virker vanskelig å opprette fra SSR til TEK?

Kryssløp vs. flytting av fag

→Innspill fra FRTEK:

- Hvorfor endre på hele utdanningsprogrammet vs. et kryssløp?
- Å flytte faget (eller deler av faget), vil gjøre at fagområdet og dermed bransjen må gjennom enda en større omveltning som er negativt for skolene, bransjen og søkere (forvirring)
- Har allerede flyttet fra TEK til SSS i sin tid
 - Søkertall gikk veldig ned
 - Søkertall bygget seg sakte, men sikkert opp igjen
 - Så ny flytting tilbake til TEK, og søkertallene gikk veldig ned igjen
 - Ergo, ikke hensiktsmessig å gjøre en tilsvarende snuoperasjon en gang til
- Begge tiltak krever at det må være faglig slektskap
- Kryssløp er et tiltak som har mye færre økonomiske og administrative konsekvenser

Siste innspill fra Udir:

- Viktig: hva er virkemidlene våre lokalt, regionalt, eller bransje-nivå
- Ikke tenke brannslukkingen, men overveie hvilke tiltak som er best
- Udir ønsker en tilbudsstruktur som er relevant

- Eksempler fra klasserommet er vanskelig for oss å bruke i en utredning
- Viktig å følge utredningsinstruksen

Vedtak:

Jone Klingsheim (Norges Lasteileier-Forbund) skriver et utkast til tilråding fra FRTEK til Udir på bakgrunn av diskusjonen i rådsmøtet og erfaringer fra bransjen. AU-FRTEK gir innspill til utkastet og får fullmakt til å sende tilrådingen til Udir innen fristen.

34-2024

Endringsforslag: Navneendring fra vg3 platearbeiderfaget til vg3 metallkonstruksjonsfaget (B)

Udir mottok 26.4.2024 et endringsforslag fra Opplæringskontoret for industrifag i Rogaland (OFIR) om å endre betegnelsen på vg3 platearbeiderfaget til vg3 metallkonstruksjonsfaget.

Carine Gronholz (Udir) og Tone Belsby (Norsk Industri) presenterte forslaget; noen stikkord:

- sviktende rekruttering til faget
- gammelmodig navn på faget
- «arbeider»-begrepet er knapt å finne i utdanningsprogrammene etter fagfornyelsen
- viser til andre fagnavn som ble endret gjennom fagfornyelsen
- metallkonstruksjonsfaget gir bedre forståelse for hva en rekrutteres til og kan bli
- platearbeidere jobber med diverse metallkategorier, rør og legeringer – her treffer metallkonstruktør bedre enn platearbeider

Udir ber om FRTEKs innstilling til forslaget inkl. faglig begrunnelse.

Påfølgende spørsmål og diskusjon i korte trekk

- Kan det være begrensende å bruke ordet «metall»? Kan man som platearbeider også håndtere andre materialer? Andre fag er tydelige på materialuavhengighet.
- Flere støtter opp om at arbeider-begrepet er utdatert – kan bare f.eks. «platefaget» være et alternativ?
- Må vurdere fagnavn **og yrkesbetegnelse**; f.eks.
 - Metallkonstruksjonsfaget | **metallkonstruktør** eller **fagoperatør i metallkonstruksjon**
 - Andre forslag?
 - Forslagsstiller mener operatør-begrepet er knyttet til det å jobbe med/styre maskiner (som i produksjonsteknikk)

Vedtak:

FRTEK når ut til relevante fagmiljøer for å få inn innspill til forslaget. FRTEK ber om utsatt frist til uke 25 for å kunne hente inn tilbakemeldinger på en kommende samling for opplæringskontorer i industrien (NIFA-konferansen 2024, 11.-13. juni). AU-FRTEK får fullmakt av rådet til å sende tilråding til Udir på bakgrunn av diskusjonen i rådsmøtet samt ytterligere innspill fra relevante bedrifter og fagmiljøer.

35-2024

Forslag om ny fagutdanning innen bil-demontering (D)

Oppfølging av sak 26-2024 fra rådsmøtet den 18. april ([se referat](#)). Den 23. mai 2024 avholder Udir et dialogmøte med forslagsstiller, og FRTEK-representantene Vidar Strande (Norges Bilbransjeforbund) og Ellen Møller (Skolenes Landsforbund), som sitter i arbeidsgruppa innen kjøretøy og bilfag i arbeidet med utviklingsredegjørelsen.

Saksbehandler Carine Gronholz (Udir) orienterte fra møtet. I korte trekk:

- Bil-demontering må ikke forveksles med bilopphuggeri-bransjen
- Viktige elementer i yrkesutøvelsen:
 - Miljø
 - Skru deler fra hverandre
 - Plukke deler
 - Klargjøre deler; de skal vaskes, pusses og ikke minst kvalitetsikres
 - Måle vannkvalitet (mye oljesøl)
 - Likeverdige brukte deler (nytt begrep)
 - Miljøregler, forurensningsloven, avfallsforskriften og sirkulærøkonomidirektivet
- Viktig at det ikke blir for smalt, sikre mobilitet for fagarbeideren

- Viktig at bransjen stiller opp når dersom det blir et nytt fag eller fordypning
 - o Bli seriøse lærebedrifter
 - o Fremme og markedsføre faget
- Se på eksisterende læreplaner og mulighet for fordypning først
- Videre oppfølging: Dialogmøte i slutten av august 2024
 - o Flere aktører fra bransjen
 - o Gå inn i beslektede læreplaner
 - o Beskrive yrkesutøvelsen

Vedtak:

FRTEK tok saken til orientering. AU inviterer relevante fagmiljøer til dialogmøtet i august.

36-2024

Endringsforslag: Kryssløp fra vg2 kjøretøy og vg2 industriteknologi til til vg3 landbruksmaskinmekanikerfaget (D)

Udir mottok 25.4.2024 et endringsforslag fra Norsk Landbruksrådgivning (NLR) og Norges Bondelag, på vegne av Traktor- og Landbruksmaskinimportørenes forening (TLIF) et forslag om å opprette kryssløp fra vg2 kjøretøy og vg2 industriteknologi til vg3 landbruksmaskinmekanikerfaget.

Carine Gronholz (Udir) presenterte forslaget; noen stikkord:

- Dagens rekrutteringskanal til landbruksmaskinmekanikerfaget er i dag svært begrenset
- Grunnkompetansen fra de to vg2-fagene er et godt utgangspunkt for å bli landbruksmaskinmekaniker, og meget relevant i forhold til teknologien på nyere landbruksmaskiner
- Begge utdanningsløpene på vg2 gir kompetanse som kan være svært nyttig på et landbruksverksted da dagens landbruksmaskiner er svært komplekse. Maskinene består ikke bare av mekaniske komponenter, men de inneholder også svært avansert finmekanikk, elektronikk og hydraulikk. Dette er nødvendig for at maskinene skal bidra til å løse landbrukets krav til effektivisering og redusert klimabelastning
- Faget er i sterk konkurranse med truck- og liftmekanikerfaget, anleggsmaskinmekanikerfaget og bilfaget, tunge kjøretøy
- Anleggsmaskinmekanikerbransjen kan rekruttere fra vg2 arbeidsmaskiner og vg2 kjøretøy
 - o påstand stemmer ikke?
- Tungbilmekanikerbransjen kan rekruttere i fra de samme kanalene
 - o påstand stemmer: Bilfaget, tunge kjøretøy har kryssløp fra vg2 arbeidsmaskiner

Udir ber om FRTEKs første tanker og innspill til forslaget.

- Har rådet tilleggsinformasjon til saken?
- Forslagstiller har pekt på kryssløp som løsning på utfordringsbildet – hva kan være andre aktuelle tiltak?

Påfølgende diskusjon i korte trekk

- Et produkt av at vi har så mange fagbrev. Det er derfor disse problemene kommer
- Det er for få folk i fag- og yrkesopplæring, viktig at de har mange kanaler til ulike typer sluttkompetanse (beholde fagarbeidere, sikre valgmuligheter og fleksibilitet)
- Viktig å vektlegge sluttkompetanse
- Tenker det er mye sammenfallende med landbruksmaskinmekaniker innen de to forslåtte vg2-løpene; elektrisk, hydraulikk, industrimekaniker
- Man lærer ikke fullt ut før man kommer i bedrift
- Riktig at det er arbeidsgiver som vurderer om kandidaten har relevant bakgrunn, lærebedriften har som ansvar å lede kandidaten frem til sluttresultatet
- Kryssingen skjer ikke hvis ikke arbeidsgiveren/lærebedriften lokalt vil det, enten aksepterer man den bakgrunnen, eller ikke
- Det bør være lavere terskel for kryssløp fra vg2 til vg3 enn fra vg1 til vg2 da det faglige slektskapet (og dermed de faglige forutsetningene til å følge opplæringen for eleven som krysser) er sterkere lenger ut i løpet. I tillegg tar lærebedriften ansvar for å gi den opplæringen som trengs (det er i lærebedriftens interesse å sørge for at lærlingen lærer yrket og er rustet til fagprøven)
- Det er bedriftene som setter rammene for hva de vil ha av kompetanse. Utdanningssystemet må tilpasse seg deretter

- I det videre arbeidet med saken: Bør tenke bredere og vurdere om det også er andre vg2-løp som er aktuelle for kryssløp (ikke snevre det inn til kun det som er foreslått)
- Se på anleggsmaskinmekanikerfaget og landbruksmaskinmekanikerfaget – mulighet for sammenslåing eller fordypninger?

Veien videre: Dialogmøte med flere aktører.

Vedtak:

FRTEK er etter en første drøfting positive til forslaget, men må gå nærmere inn i det faglige i det videre arbeidet med utredningen. Rådet forhører seg med relevante fagmiljøer som kan inviteres til et dialogmøte mellom forslagstiller, AU-FRTEK og Udir.

37-2024

Endringsforslag: Kryssløp fra vg1 studiespesialisering til vg2 kjemiprosess- og laboratoriefag (O)

Udir viser til faglig råd for teknologi- og industrifags endringsforslag fra 23.01.2023 om å gjeninnføre et nasjonale kryssløp fra vg1 studiespesialisering til vg2 kjemiprosess- og laboratoriefag. Med bakgrunn i vedlagte utredning avslår Udir forslaget om å gjeninnføre et nasjonalt kryssløp fra vg1 studiespesialisering til vg2 kjemiprosess- og laboratoriefag. Udir henviser særlig til at vi allerede har en ordning for kryssløp fra vg1 studiespesialisering til et hvilket som helst vg2 i yrkesfaglige utdanningsprogram, men også til at ordningen er relativt ny og at kryssløpordningen skal gjennomgå som en oppfølging av fullføringsreformen.

Vedtak:

FRTEK tar saken til etterretning. Fremover vil rådet jobbe med å fremme det generelle kryssløpet fra vg1 studiespesialisering til vg2 yrkesfag. Det blir viktig at bransjen, med hjørnesteinsbedriftene i spissen, når ut til fylkeskommunene og fremmer kompetansebehovet og ønsket om kryssløp med yrkesfaglig opphenting.

38-2024

Endringsforslag: om kryssløp fra vg1 teknologi- og industrifag til vg2 klima, energi og miljøteknikk og vg2 overflateteknikk (O)

Forslagsstiller: Ytre Sunnhordaland opplæringskontor. Saken ble behandlet i rådet 25. sept. 2023 ([se referat](#), sak 40-2023) og 7. nov. 2023 ([se referat](#), sak 51-2023). Udir er i siste fase av utredningen. Anbefaling formidles FRBA og FRTEK på første rådsmøte til høsten.

Vedtak:

FRTEK tok saken til orientering.

39-2024

Endringsforslag: Nytt lærefag innen byggheis (O)

Forslagsstiller: Cramo AS | Dato: 18.3.2024 | Første innledende møte mellom AU i FRBA, FRED og FRTEK ons. 22. mai. Noen stikkord fra møtet:

- Smalt fagområde
- Se til stillasfaget, evt. fordypning
- Utsjekk med FRED vedr. heismontørfaget
- Avgjørende å finne ut av hvem som har service og vedlikehold
- TEK: evt. Slektskap til kran- og løfteoperasjonsfaget
- Veien videre:
 - be om mer informasjon fra forslagsstiller før sommeren
 - dialogmøte etter sommeren

Vedtak:

FRTEK tok saken til orientering, og holdes gjerne orientert i det videre arbeidet.

40-2024

Endringsforslag om ny fagutdanning - småmaskintekniker, hagemaskiner (O)

Forslagsstiller: Skage Maskiner AS | Dato: 30.4.2024 | Saksbehandler: Ole Christian Norum | Oppstartsfasen av utredningen.

Påfølgende diskusjon i korte trekk:

- Likner på en måte på sykkelmekanikerfaget (el-sykkel)
- Skeptisk til små-fag
- Fare ved å bli for raus med nye lærefag: For smalt, lite mobilitet for fagarbeideren
- Sykkelmekanikerfaget er også et lite fag, men der er det stor vekst
- På den annen side: Mer og mer skal repareres. EU-direktiver osv.
- Hagemaskiner / Småmaskintekniker er trolig et mer stabilt marked
- Kan man ikke bruke produksjonsteknikeren?
- Finnes mange reparatører av ulike små maskiner – hvilken fagbakgrunn har de?
- Mange industrimekanikere jobber med dette etter hvert
- "Små-industrimekaniker"?
- Hva er spennet i maskiner her? Hvor stopper dette, brødrister?
- Se på det med fordypninger. Tipper man kan finne et lærefag der 60 % er nyttig for det foreslåtte faget
- Fag med slektskap i TEK: Produksjonsteknikkfaget, industrimekanikerfaget, finmekanikerfaget, industrimontørfaget, verktøymakerfaget
- Generelt: FRTEK bør se på alle disse mekanikerfagene på nytt, vurdere sammenslåinger eller fordypninger
- Naturbruk? Endre Lie (leder FRNA) har nevnt at også rådet for naturbruk burde se på dette
- Elektro? Elektroreparatørfaget?

Vedtak:

FRTEK tok saken til orientering, og sender over stikkordene fra diskusjonen til saksbehandler i Udir. FRTEK vil holdes orientert om saken, og komme med ytterligere innspill i det videre utredningsarbeidet.

41-2024**Endringsforslag: Kryssløp fra vg2 medieproduksjon til vg3 grafisk produksjonsteknikk (O)**

Forslagsstiller: Opplæringskontoret for grafiske fagområder | Dato: 12.12.2023 | Saksbehandler Ole Christian Norum | Under utredning i dialog med forslagstiller.

Kristian Ilnes (Fellesforbundet) har innsikt i saken via forslagstiller. Deres langsiktige ønske er å samle de grafiske fagene; for TEK gjelder det både grafisk produksjonsteknikk og serigrafifaget.

Første umiddelbare tanker fra rådet:

- TEK har mange fag og «har råd til» å gi fra seg noen
- Viktig å tenke helhetlig om yrkesfagene, positivt å hjelpe andre programområder med å bygge seg opp

Vedtak:

FRTEK tok saken til orientering. FRTEK vil holdes orientert om saken, og komme med innspill i det videre utredningsarbeidet.

42-2024**Kommende høring om endring av eksamensordning i vg3-læreplaner, yrkesfaglige utdanningsprogram (D)**

Trude Saltvedt (Udir) la frem saken. Viktigste punkter fra orienteringen:

- Udir vil høre om sentralt gitt skriftlig eksamen etter vg3, yrkesfaglige utdanningsprogram med forberedelsesdel skal endre til eksamen uten forberedelsesdel.
- Behovet for å regulere og kontrollere hjelpemiddelbruk til eksamen er blitt ytterligere aktualisert med nye tilgjengelige digitale verktøy og kunstig intelligens.
- I TEK er det to fag med forberedelsesdeler:
 - o Børsemakerfaget vg3 (3 oppmeldte kandidater våren 24)
 - o Anleggsmaskinmekanikerfaget Vg3 (177 oppmeldte kandidater våren 24).

Udir ber FRTEK om innspill som kan bidra til å opplyse saken, og som bør komme frem i høringen.

Se [presentasjonen her](#).

Påfølgende spørsmål og diskusjon i korte trekk:

- Spørsmål om hvorfor nettopp disse to fagne har forberedelsesdel
- Udir: Ikke sikre på årsaken til at disse to fagene har forberedelsesdel i dag. Vet bare at eksamensordning fra LK-06 ble videreført i LK-20
- Spørsmål om det er lov å ta med seg det man finner/produserer i forberedelsesdelen på eksamen
- Udir: Ja, man kan ta med seg alt fra forberedelsen til eksamen; ergo mulig å nærmest ha en besvarelse klar ved hjelp av KI
- Bred enighet i rådet om at forslaget om å fjerne forberedelsesdelen høres fornuftig ut
- Bred enighet om at det virker urettferdig at noen få lærefag skal ha forberedelsesdel

Vedtak:

AU-FRTEK undersøker nærmere med relevante fagmiljøer, og sender tilbakemelding til Udir på bakgrunn av diskusjonen i rådsmøtet og innspill fra fagmiljøene innen fristen.

43-2024

Forsøk med skriftlig-muntlig eksamensform på yrkesfag (O)

Vedlegg:

[Forsøk med skriftlig-muntlig eksamensform på yrkesfag og SRY mai 2024.docx](#)

Vedtak

FRTEK tok saken til orientering. Videre etterspør rådet hva som er planene for oppfølging av de øvrige anbefalingene i utredningen av praksiskandidateksamen.

44-2024

Orientering endringer i læreplaner (O)

Endringer i læreplanene for vg3 logistikkfaget, vg3 yrkessjåførfaget vg3 bilpleiefaget er publisert.

Vedtak

FRTEK tok saken til orientering.

45-2024

Status pågående arbeid / utestående bestillinger

- Godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og yrkesopplæring – vesentlige elementer
 - Ferdigstilles før sommeren
- Yrkesbeskrivelser på Utdanning.no
 - Transport: har gått gjennom: snart ferdig
 - Offshore/brønnefagene: mange er sett igjennom allerede
 - Industriteknologi: ikke hatt kapasitet, må utsette til over sommeren
 - Bil/kjøretøy: Ikke til stede på møtet, undersøke status i etterkant
 - Diskusjon om forventet lønn bør være del av yrkesbeskrivelsene. Når det står er det viktig at det er basert på en felles norm (tall fra SSB e.l.)
 - Veien videre: FRTEK ferdigstiller første bolke av yrkesbeskrivelser før sommeren og gir beskjed til HK-dir om hva som kan publiseres, og hva som er utestående
- Fagpersoner
 - Trenger flere sakkyndige innen platearbeiderfaget og landbruksmaskinmekanikerfaget til godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og yrkesopplæring

46-2024

Datoer for rådsmøter til høsten (B)

Uke	Dag	Møteform
36/37	Ons. 4. sept.	Fysisk, 9:00-15:00

43/44	Ons. 23. okt.	Digitalt, 9:00-12:00
49/50	Tors. 5. des.	Fysisk 9:00-15:00 Julemiddag

Vedtak

FRTEK tok saken til orientering.

47-2024**Utviklingsredegjørelsene (O)**Fremdriftsplan:

Dato	Milepæl	Hvem	Merknad
Mai/juni 24	Leveranse 1	FRTEK, FRIM, FRRM	
15.sep.24	Leveranse 2	FRHO, FRBA, FRSSR, FRNA, FRHDP, FRFBIE, FRED	
15. sept.- slutten av okt.	Sammenstilling av de 10 redegjørelsene i rapport-format (fra skjema til leservennlig og egnet visuelt uttrykk) Identifisere sammenfallende innhold på tvers av utdanningsprogrammene	Sekretariatet (Underveisdialog mellom sekretariatet og AUene i rådene)	Endelig layout i digitalt format utformes frem til publisering i januar 25
okt.24	Utkast av sammenstillingen oversendes AUene	Sekretariatet	Tilbakemeldinger fra AUene til sekretariatet gis i kommende workshop
nov.24	Arbeidsverksted (1-2 dager) Sammenstilling av sammenfallende innhold på tvers av utdanningsprogrammene Tilbakemeldinger fra rådene på utkast etter ferdigstilling	Sekretariatet, Auene, evt. med ressurspersoner fra rådene	
Nov.-des. 24	Ferdigstilling i endelig digitalt format	Sekretariatet og Comte (konsulentselskap innen tjenestedesign)	
jan.25	Publisering på yrkeskomp.no, rådenes hjemmeside	Udir	Lansering: Hva ønsker rådene? Lanseringswebinar? Annet?
Vår 25	Formidling av redegjørelsene	Udir, KD, Faglige råd	Kommunikasjonsplan
	Oppfølging av anbefalinger og tiltak	Udir, KD, (evt. HK-dir) Fortløpende dialog med de faglige rådene	

- Statusrunde for arbeidet og plan for siste innspurt
- Vedr. lansering: FRTEK ønsker et lanseringswebinar – bør markeres skikkelig
 - Flere aktører er interessert i arbeidet og etterspør publiseringen

Vedtak:

FRTEK tok fremdriftsplanen til orientering. FRTEK ønsker at det arrangeres et lanseringswebinar når redegjørelsene publisert.

48-2024

Eventuelt

Uenigheter om forståelsen av CNC-maskineringsfaget

Det settes opp et eget møte mellom AU-FRTEK og fylkeskommunen i Vestland mandag 3. juni.

Vedtak:

FRTEK tok saken til orientering.